

Warszawa, dnia 15 marca 2021

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: WPR.wrg.071.6.2021

**Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych**

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 17 lutego 2021 r. [znak: KRIR/MR/1122/2021] w sprawie zmian przepisów dotyczących pomocy finansowej w ramach instrumentu wsparcia „Modernizacja gospodarstw rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014-2020) przedstawiam następujące informacje.

Za uzasadnione i konieczne uznaję dążenie do zagwarantowania stabilności polskiego prawa poprzez podejmowanie działań zmierzających do zmiany obowiązujących przepisów jedynie w uzasadnionych przypadkach tj. w sytuacji, kiedy zdiagnozowany problem nie może być rozwiązany bez zmiany obowiązujących regulacji. Zapewniam, że kładę szczególny nacisk na kwestię uzasadnienia podejmowanych działań i wynikających z nich decyzji prawotwórczych. W przypadku rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie *szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020* (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 719, z późn. zm.) mieliśmy do czynienia z ośmioma nowelizacjami. Ich zakres był zróżnicowany i uzależniony od etapu wdrażania instrumentu wsparcia, ale zasadniczo zmiany wynikały przede wszystkim z konieczności dostosowania przepisów do zmieniającej się sytuacji, doświadczeń we wdrażaniu tego instrumentu wsparcia oraz ze zmian w otoczeniu prawnym.

Warto zwrócić uwagę, że pomoc udzielana w ramach PROW 2014-2020 została zaprogramowana ponad 7 lat temu tj. przed 2014 rokiem. Ukierunkowania pomocy dokonano na podstawie analizy SWOT przeprowadzonej na potrzeby programu, opinii ekspertów, uzgodnień, konsultacji publicznych i negocjacji programu z Komisją Europejską. Od dnia zatwierdzenia pierwszej wersji PROW 2014-2020 kilkakrotnie zmieniano program w celu uaktualnienia i dopasowania do bieżących potrzeb (*np. w przypadku „Modernizacji gospodarstw rolnych” wprowadzono nową możliwość przyznawania pomocy na operacje dotyczące nawadniania*). Rozporządzenie dotyczące „Modernizacji gospodarstw rolnych” powstało w oparciu o zapisy programu dotyczące opisu tego instrumentu wsparcia, tak więc wszystkie zmiany programu w tym zakresie muszą znaleźć odzwierciedlenie w nowelizacji przepisów

ww. rozporządzenia. Ponadto, ze względu na złożoność i liczbę stanów faktycznych, występujących w sprawach o przyznanie pomocy w ramach „Modernizacji gospodarstw rolnych” (do 12.03.2021 r. złożono 75 490 wniosków o przyznanie pomocy), stale istnieje ryzyko zdiagnozowania w trakcie wdrażania tego instrumentów istotnych problemów, które nie będą mogły zostać skutecznie rozwiązane inaczej niż poprzez zmianę regulacji. Na przestrzeni lat miały miejsce liczne sytuacje, w których w związku ze diagnozowanymi przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) problemami w efektywnym wdrażaniu pomocy, konieczna była zmiana przepisów ww. rozporządzenia w celu zapewnienia lepszego ukierunkowania pomocy i skuteczniejszej realizacji celu zdefiniowanego dla tego instrumentu wsparcia.

Zapewniam jednak, że wszystkie zmiany ww. rozporządzenia dokonywane są zgodnie z obowiązującymi zasadami dotyczącymi procesu legislacyjnego. Każda nowelizacja rozporządzenia poprzedzona jest wnikliwą analizą w zakresie uzasadnienia wprowadzanych zmian poprzez przeprowadzenie oceny skutków regulacji (OSR), w ramach której m.in. definiuje się problem i weryfikuje się, czy istnieje inna możliwość jego rozwiązania niż zmiana regulacji. Przeprowadzenie rzetelnej oceny wspomaga przejrzyste tworzenie prawa skutecznie rozwiązującego rzeczywiste problemy. Proces legislacyjny jest wieloetapowy, obejmuje liczne konsultacje m.in. z partnerami społecznymi i podmiotami publicznymi, w tym z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Konsultacje publiczne dają wszystkim zainteresowanym podmiotom, w tym potencjalnym wnioskodawcom, możliwość zapoznania się z projektowanymi rozwiązaniami oraz wypowiedzenia się na ich temat poprzez zgłoszenie swoich uwag i propozycji.

Odnosząc się do kwestii wskazanych w piśmie Pana Prezesa z dnia 17 lutego 2021 r., informuję, że przepisy §7 ust. 2 pkt 10 ww. rozporządzenia w pierwotnym brzmieniu stanowiły iż:

„Pomoc nie obejmuje kosztów innych niż określone w ust. 1, w szczególności: (...)

10) inwestycji budowlanych w rozumieniu przepisów prawa budowlanego oraz inwestycji związanych z zakładaniem sadów lub plantacji krzewów owocowych, gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat, innych niż położone na gruntach stanowiących własność lub współwłasność podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub przedmiot użytkowania wieczystego lub dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego (...).”

Po zmianie przepisów (nowelizacja z dnia 25.02.2019 r.¹), § 7 ust. 2 pkt 10 ww. rozporządzenia, stanowi iż:

„Pomoc nie obejmuje kosztów innych niż określone w ust. 1, w szczególności: (...)

10) inwestycji trwale związanych z gruntem lub nieruchomością, w tym inwestycji związanych z zakładaniem sadów lub plantacji krzewów owocowych, gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat:

¹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 lutego 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2019 r. poz. 407)

a) innych niż położone na gruntach stanowiących własność lub współwłasność podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub przedmiot użytkowania wieczystego, lub dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego zawartej na czas nieoznaczony albo na okres co najmniej 7 lat liczony od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy lub

b) realizowanych przez osoby wspólnie wnioskujące (...)”.

Z pierwotnego brzmienia przepisu § 7 ust. 2 pkt 10 ww. rozporządzenia wynikało zatem ograniczenie co do możliwości uzyskania pomocy finansowej na inwestycje związane z budową w sytuacji nieposiadana przez wnioskodawcę określonego prawa do dysponowania gruntem. Przepisy te jednocześnie odwoływały się do regulacji prawa budowlanego, które definiuje pojęcie „budowy” jako wykonywanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowę, rozbudowę, nadbudowę obiektu budowlanego. Z tego względu potencjalne inwestycje, obejmujące przykładowo zakup wyposażenia do budynku inwentarskiego, które nie wpisywały się w powyższe regulacje dopuszczające, pod określonymi warunkami, możliwość realizacji inwestycji budowlanych, mogły być realizowane przez wnioskodawców bez stosowania ograniczeń wynikających z §7 ust. 2 pkt 10 rozporządzenia. Zmiana przepisów podyktowana była koniecznością lepszego ukierunkowania pomocy, poprzez wyraźne wskazanie, że inwestycje trwale związane z gruntem lub nieruchomością nie mogą być przedmiotem wsparcia, jeżeli grunt lub nieruchomość nie są w posiadaniu wnioskodawcy w sposób opisany w znowelizowanym przepisie

Mając na uwadze powyższe, wskazane przez Pana Prezesa inwestycje, oceniane przez Oddział Regionalny ARiMR, mogły być zakwalifikowane, w zależności od brzmienia przepisu, jako wpisujące się, bądź nie wpisujące się w dyspozycję stosownych regulacji rozporządzenia wskazujących na określone zasady dysponowania gruntem w przypadku realizacji inwestycji budowlanych, bądź trwale związanych z gruntem lub nieruchomością.

Odnosząc się natomiast do zagadnienia odmiennego podejścia przez ARiMR do kwestii oceny wielkości prowadzonej produkcji zwierzęcej w kontekście wymogów związanych z uzyskaniem dokumentacji środowiskowej, informuję, iż kwestia sprawdzenia przez ARiMR, czy dokonano oceny oddziaływania danej inwestycji na środowisko, wynika z przepisów art. 45 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005, zgodnie z którym, aby kwalifikować do wsparcia z EFRROW, operacje inwestycyjne muszą być poprzedzone oceną spodziewanego oddziaływania na środowisko zgodnie z prawem mającym zastosowanie do tego rodzaju inwestycji w przypadku, gdy inwestycja może mieć negatywny wpływ na środowisko.

W związku z powyższymi regulacjami, również przepisy rozporządzenia dotyczącego „Modernizacji gospodarstw rolnych” obligują wnioskodawców do złożenia wraz z wnioskiem o przyznanie pomocy kopii ostatecznych pozwoleń, zezwoleń lub innych decyzji, w tym dotyczących ocen oddziaływania na środowisko, bądź kopii innych dokumentów, których uzyskanie jest wymagane przez odrębne przepisy. Z tego względu, gdy w gospodarstwie planowana jest operacja zawierająca w swoim zakresie

przedsięwzięcie, które w myśl przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko² („rozporządzenie ooś”) powoduje przekroczenie w gospodarstwie określonych wartości progowych związanych z rozmiarami produkcji w gospodarstwie, do wniosku o przyznanie pomocy w ramach operacji typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” powinny zostać załączone odpowiednie decyzje właściwych instytucji, w tym tzw. „decyzja środowiskowa”. Należy przy tym podkreślić, iż przedsięwzięciem tym jest chów lub hodowla zwierząt o określonej wielkości DJP ustalonej przy zastosowaniu określonych w tym zakresie reguł wynikających z rozporządzenia ooś. Na podstawie przepisów rozporządzenia ooś (§ 2 ust. 1 pkt 51), określając powyższe wartości progowe, za liczbę DJP przyjmuje się maksymalną możliwą obsadę zwierząt (maksymalną możliwą obsadę danego obiektu). Przepisy w tym zakresie nie zostały zmienione na przestrzeni lat wskazanych w piśmie Pana Prezesa. Ewentualne stosowanie odmiennego, nie wynikającego z powyższej regulacji podejścia, gdzie przedsięwzięcie oceniono przez pryzmat średniorocznej obsady zwierząt w gospodarstwie wymagałoby przeanalizowania konkretnej sprawy, w której pracownik ARiMR oceniający wniosek postąpiłby niezgodnie z przepisami szczególnymi regulującymi kwestie wymagalności decyzji środowiskowych. Ponadto należy podkreślić, iż to nie ARiMR, a właściwe kompetencyjnie organy decydują o konieczności wydania w danym przypadku decyzji środowiskowej albo braku potrzeby uzyskania takiej decyzji albo o konieczności zmiany dotychczasowej decyzji (*o ile została ona wcześniej wydana*). ARiMR, zgodnie z przeprowadzonymi konsultacjami z Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska, co do zasady, powinna jednak ustalić, czy byłaby ona wymagana, mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny gospodarstwa oraz planowane zwiększenie obsady zwierząt związane z realizowaną operacją.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa prowadzą różnorodne działania w celu informowania potencjalnych wnioskodawców o zakresie wsparcia oferowanego w ramach „Modernizacji gospodarstw rolnych” oraz o zmianach przepisów dotyczących tego instrumentu wsparcia. W celu zapewnienia efektywniejszej komunikacji z obywatelami, w najbliższym czasie dokonana zostanie analiza dotychczasowych efektów i skuteczności tych działań.

Z poważaniem

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Ryszard Bartosik
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r. poz. 1839)